

sadržaja iznese patnje svoga naroda i stradanja cijelog čovječanstva. U svom »Trenosu« (1960) on iznosi istu humanističku crtu, koja će ovdje, u Muci po Luki, riječju i ljudskim glasom po primiti još sugestivniju snagu. Ove više etičke ideje prožimaju i njegov »Stabat mater«, da to potencirano iznese svega dvije godine kasnije u Muci po Luki. Stoga njegova Muka po Luki ima visoko humanu, općeljudsku, antiratnu tendenciju. Penderecki sklada »Muku« na latinski tekst da joj tako dadne međunarodni karakter, da tako svoje ideje digne iznad nacionalnih granica.

Kao jedna od daljnjih bitnih karakteristika Muke jest atonalnost. Da nešto nadopunimo! Spomenuli smo Tontraube (cluster — zvučni grozdovi), zatim neuobičajeni način upotrebe glazbenih instrumenata (lupanje po gudačkim instrumentima), nadalje čestu upotrebu udaraljki (ilustriranje grmljavine kod smrti Isusove). Da prijedemo na polje ljudskog glasa: razlomljene (odsječene) pjevne melodije, nova upotreba ljudskog glasa: šaputanje i mrmljanje, vriskanje i zviždanje, neartikulirano miješanje ljudskih glasova da se ilustrira nemir, žamor i komešanje ljudskih masa koje su se polarizirale za i protiv Krista. Tim novim oblicima Penderecki postiže uzbuđljive i izražajne efekte. Njima se osobito služi da ilustrira emocije masa i pojedinaca: krikove straha i strave, provale bijesa, mržnje i osvete kod protivnika Kristovih, podsmjehivanje razapetom Kristu i njegovo izdisanje na Križu. Ovakve zvukovne mase raznog intenziteta od pianisima do fortisima pobuđuju u slušatelja atmosferu punu napetosti i iščekivanja da će se dogoditi nešto strašno, a što dolazi do kulminacije u povicima: »Crucifige« — raspni ga (Barabi slobodu, a Kristu smrt!). Glazba nam ilustrira svu dramatiku do maksimuma.

Još je jedna specifičnost Muke po Luki: na dva mjesta ima kratki polifoni završetak (fugu). To je na kraju »Stabat mater« i na kraju čitavog djela (na kraju 24. stavka). U ta dva momenta čitav orkestar sa zborom zazvuči u svojoj punini poput toliko poznatih tonskih akorda iz Haendelovih oratorija.

Muka po Luki imala je toga dana, 26. II 1969, svoju prvu izvedbu u Zagrebu. Prije toga bila je izvedena u Beogradu i na prošlim Dubrovačkim ljetnim igrama. Prošle godine bila je izvedena u Varšavi u sklopu Varšavskih jeseni na jednodušni zahtjev publike morala je biti u cijelosti ponovljena. Svugdje je njezina izvedba bila glazbeni događaj godine.

Zagrebačka izvedba Muke K. Pendereckog bila je veliki glazbeni doživljaj. Nastupili su: **Zora Mojsilović, Lazar Ivkov, Tomislav Neralić, recitator Branko Pleša**, dječji zbor i mješoviti zbor RT Beograd i zagrebačka filharmonija. Dirigirao je **Borivoje Simić**.

Pregled glazbenog života u Zagrebu od 1. I do 31. III

4. siječnja — Prvi koncert u novoj kalendarskoj godini održala je zagrebačka umjetnica **Pavica Gvozdić**. Jedna od naših najrenomiranih klaviristica mlade generacije, Pavica Gvozdić obilježila je djelima **Bacha, Beethovena, Brahmsa i Schumanna** stjecanje visokog naziva magistra muzike.

6. siječnja — U koncertnoj dvorani »Istra« priredili su koncert **Zagrebački solisti**, povodom 15-godišnjice javnog nastupanja. U izvođenju djela starih majstora nastupili su članovi ansambla: **Dragutin Hrdok, Tonko Ninić, Branko Košir, Srećko Prašelj, Augustin Detić, Vilko Bačić, Ivica Mimohodek, Mladen Sedak, Zvonimir Pomykalo, Daniel Thune, Ivica Franjić** te **Andrija Potroško** u praizvedbi KONCERTA ZA KONTRABAS **Borisa Papandopula**, napisanog posebno za ovu prigodu.

U veoma komornim okvirima obilježena je petnaesta obljetnica djelovanja ovog najrenomiranijeg ansambla komorne muzike u zemlji, ansambla koji je kao ni jedan drugi ime Zagreba pronio gotovo svim kulturnim središtima svijeta.

7. siječnja — U Muzeju grada priredio je koncert **Zagrebački kvartet** s djelima domaćih skladatelja: **Krste Odaka i Josipa Slavenskog**, u kojem je solističku dionicu izvodila naša istaknuta umjetnica **Nada Puttar-Gold**.

9. siječnja — U dvorani Hrvatskog glazbenog zavoda priredeno je III društveni koncert ove sezone. Uz društveni orkestar HGZ, pod ravnanjem dirigenta **Igora Gjadrova**, nastupile su četiri mlade zagrebačke umjetnice: flautistica **Carmen Fuchs**, klaviristica **Ksenija Lukinić**, oboistica **Nevenka Veršić** i **Sretna Pavičić**, najbriljantnija solistica večeri. Slušali smo djela **Wolfganga Amadeusa Mozarta**. Istaknimo KONCERT ZA KLAVIR I ORKESTAR u d-molu sa **Sretnom Pavičić**.

10. siječnja — U Hrvatskom glazbenom zavodu gostovao je renomirani **Slovenski oktet**. Zastupljeni su bili **Jacobus Gallus Petelin, Mozart, Schubert, Reger, Dvoržak, Mokranjac, Lajovic, Vremšak, Papandopulo, Simić i Gotovac**, da bi program završili slovenskim narodnim i crnačkim duhovnim pjesmama, u kojima su bili i neusporedivo najbolji.

13. siječnja — U povodu stote godišnjice smrti velikog talijanskog skladatelja **Giocchina Rossinija** izvedena je uvertira operi **KRADLJIVA SVRAKA** i **STABAT MATER** za sole, zbor i orkestar. Uz zbor i orkestar Muzičke akademije nastupili su **Branislava Beretovac, Dunja Vejzović, Josip Novosel i Franjo Petrušanec**. Posebno se isticao bas **Franjo Petrušanec**, koji je nedavno nagrađen na međunarodnom natječaju u Zenevi.

14. siječnja — Održan je prvi nastup novoosnovanog komornog sastava **Zagrebački gudački kvintet**. Ansambl tvore pretežno članovi Zagre-

bačkih solista: **Detić, Košir, Mimohodek i Potroško**, te **Fred Kiefer**. Zagrepčanima se novi kvintet predstavio djelima **Boccherinija, Rossinija i Schuberta**.

15. siječnja — Pred slušateljstvo je u Povijesnom muzeju Hrvatske izišao gudački kvartet »Pro Arte« u sastavu: **Dragutin Hrdok, Tonko Ninić, Miroslav Miletić i Željko Švaglič**. U idealnom ambijentu kvartet je izveo skladbe **Schuberta i Webera**, dok su kao gosti nastupili klarinetist **Giovanni Cavallin** i tenor **Josip Novosel** s tri pjesme **Cestija, Bassanija i Cimarose**.

17. siječnja — U koncertnoj dvorani »Istra« nastupila je Zagrebačka filharmonija, s klavirskim solistom **Aldom Ciccolinijem**. Nama već dobro poznati i dragi gost bio je ujedno i atrakcija večeri u **Rahmanjinovom KLAVIRSKOM KONCERTU**, koji je izvodio djelomice čak i pretemperamentno. Na programu nalazio se je još i **KONCERT ZA ORKESTAR Orazia Fiume** i **Bartokova** baletna muzika iz **ČUDESNOG MANDARINA**. Izvedbom je dirigirao **Milan Horvat**.

21. siječnja — Mlada sovjetska umjetnica **Marina Mdivani** predstavila se zagrebačkoj publici na koncertu Simfonijskog orkestra RTZ u dvorani »Istra«: izvrsnom interpretacijom solističke dionice u II KONCERTU ZA KLAVIR I ORKESTAR u B-duru **Ludwiga van Beethovena** Marina Mdivani zaslužila je poželjna velik aplauz.

24. siječnja — Marina Mdivani nastupila je i u Hrvatskom glazbenom zavodu u okviru Internacionalnog majstorskog ciklusa. Na programu te klaviristice, koja nosi zlatnu medalju svjetskog natječaja mladih muzičkih umjetnika kao i Grand Prix Devetog natječaja Marguerite Long i Jacques Thibaud, nalazila su se djela **Scarlattija, Haydna Chopina, Kefalidija i Liszta**.

27. siječnja — Naš gost bio je proslavljeni sovjetski klavirist **Svjatoslav Richter**. U suradnji s Beogradskom filharmonijom i dirigentom **Živojinom Zdravkovićem** izveo je u koncertnoj dvorani »Istra« popularni **Griegov KLAVIRSKI KONCERT** u a-molu, pokazavši svojevrsnu genijalnost, mnogo temperamenta, no i malo nepotrebne teatralnosti.

Na istom koncertu slušali smo još **Honneggerovu III SIMFONIJU** i **SIMFONIJSKI TORZO** mlade beogradske skladateljke **Mirjane Živković**. »Simfonijski torzo« ujedno je bio prvi put izveden u Zagrebu.

29. siječnja — Gostovala je Slovenska filharmonija pod vodstvom **Sama Hubada**. Gost večeri bio je klavirist, Talijan iz Pariza — **Aldo Ciccolini**, koga smo već pozdravili i prošlog tjedna. Ovom prilikom Ciccolini je izvodio solističku dionicu II KONCERTA ZA KLAVIR I ORKESTAR u f-molu **Fredericka Chopina** i ponovno potvrdio svoje kvalitete: izvanrednu tehniku, muzikalnost i specifičan afinitet prema Chopinovoj glazbi.

Na programu su bila još dva djela: VI SIMFONIJA **Dmitrija Šostakoviča**, kao i praizvedba KONCERTA ZA ORKESTAR suvremenog slovenskog skla-

datelja **Daneta Škerla**, veoma zanimljiva skladba prokofjevskog ugodaja.

3. veljače — Na koncertu Simfonijskog orkestra RT Zagreb u dvorani »Istra« slušaoci su dobili svojevrsan presjek francuske muzike našeg stoljeća, bez one najsuvremenije, avangardne. Izuzetak je jedno djelo starog talijanskog majstora **Torellija**. Solist i dirigent večeri bili su gosti iz Francuske, dirigent **Jean-Pierre Jacquillot** i trubač **Roger Delmotte**. Izvanredni Delmotte odabrao je za nastup Torellijev KONCERT i solističku dionicu u CONCERTINU ZA TRUBU I GUDAČE **Georgesa Deleruea**. Ovo je djelo bez veće umjetničke vrijednosti, no virtuozno pisanom solističkom dionicom pruža mogućnost solisti da покаže svoje tehničke umijeće. Uz to, slušali smo vrlo poznata i popularna djela: FAUNOVO POSLIJEPODNE **Clauda Debussyja**, SUIU iz baleta DAPHNIS I CHLOE **Mauricea Ravela** te prizvedbu SIMFONIJE suvremenog francuskog skladatelja **Henryja Dutilleuxa**.

4. veljače — U centru pažnje današnjeg koncerta bio je sovjetski gost — violinist **Rafail Saboljevski**, no njegov je nastup sasvim razočarao. U Brahmovom VIOLINSKOM KONCERTU interpretacija mu je bila neumjerena u fraziranju, nekontrolirana u intonaciji i ritmu, neprecizna uopće. Razočarao nas je čak i nastup Zagrebačke filharmonije. Daleko bolji bili su duhački solisti Zagrebačke filharmonije u Mozartovoj SIMFONIJI CONCERTANTE u Es-duru. Solisti su bili **Ivo Olup**, **Josip Nohta**, **Marijan Kobetić** i **Tadija Antonović**.

U drugom dijelu koncerta slušali smo vrlo korektno izvedene SIMFONIJSKE METAMORFOZE na Weberove teme **Paula Hindemitha** i PLES SALOME iz opere »Saloma« **Richarda Straussa**.

6. veljače — Ponovno nam je Povijesni muzej otvorio svoja vrata. Pristupovali smo četvrtjoj večeri Histroijskog ciklusa »XIX stoljeće u Hrvatskoj«. Prilikom 150-godišnjice rođenja velikog hrvatskog skladatelja **Vatroslava Lisinskog** bio je priređen koncert sa skladbama njegovih hrvatskih suvremenika: **Franje Pokornog**, **Hedvige Ban**, **Ferde Livadića**, **Mije Hajka**, **Ljudevita Gaja**, **Ivana Padovca**, **Ferde Rusana**, **Paje Kolarića**, **Ivana Oertla** i **Josipa Runjanina**, skladatelja hrvatske himne »Lijepa naša«.

Nastupili su mladi zagrebački umjetnici: pjevači **Marijana Ebrić**, **Jasna Podolšak**, **Josip Novosel** i **Mladen Haussler**, dok su glazbenu pratnju tvorili klavirist **Marijan Kichl** i violončelist **Janko Kichl**.

10. veljače — U dvorani »Istra« Simfonijski orkestar RTZ nastupa pod ravnanjem **Igora Gjadrova** i izvodi tri koncerta za solo instrument uz orkestar. Najprije smo čuli **Haendelov** KONCERT ZA OBOU I ORKESTAR sa solistom **Alfonzom Švaganom**, zatim **Mendelssohnov** VIOLINSKI KONCERT, u kojem je nastupio **Edo Pečarić**, i na kraju III KLAVIRSKI KONCERT **Sergeja Prokofjeva**, u kojem je nastupio **Ranko Filjak**.

12. veljače — Istovremeno održane su u Zagrebu tri glazbene priredbe: koncert Zagrebačke filharmonije u dvorani »Istra«, koncert kulturno-umjetničkog društva »Ognjen Prica« u HGZ i gostovanje folklorne grupe iz UAR u Domu JNA.

Bez dvojbe, najznačajniji je koncert Zagrebačke filharmonije, na kojem su nastupila dva gosta: češki dirigent **Zdenek Košler** i američki klavirist **Jakob Lateiner**. Na programu su bila djela **Ludwiga van Beethovena**: UVERTIRA LEONORI, II KONCERT ZA KLAVIR I ORKESTAR te V SIMFONIJA. Bio je to prvi nastup **Jakoba Lateinera** pred zagrebačkom publikom. Njegova je interpretacija bila solidna i stilski korektna, no nije nas i oduševila. Dirigent **Košler** uspio je ostvariti dobru suradnju s orkestrom. On dirigira s temperamentom i toplinom, mjestimice i suviše romantičarski.

13. veljače — Vrativši se s vrlo uspješne turneje po Belgiji, **Zagrebački kvartet** ponovno se prošlog tjedna našao pred zagrebačkom publikom u Muzeju grada. U maloj sali u Opatičkoj ulici slušali smo **Haydnov** REITER KVARTET i veliku FUGU **Ludwiga van Beethovena**.

14. veljače — Beethovenova FUGA bila je na programu i u dvorani Hrvatskog glazbenog zavoda na III koncertu iz ciklusa Beethovenovih i Bartokovih kvarteta. No veći dio večeri pripao je ovaj put velikom mađarskom skladatelju našeg stoljeća, **Beli Bartoku**. Slušali smo dva njegova kvarteta: DRUGI I ČETVRTI. **Zagrebački kvartet** ponovno je ubrao zasluženi pljesak za izvedbu.

16. veljače — Na pozornici kazališta »Komedija« održana je premijera nama nepoznate **Rossinijeve** opere »Grof Ory«. Iste večeri u HGZ svečano je proslavljena 140-godišnjica glazbene škole »**Vatroslav Lisinski**«. Kao gost nastupio je **Marijan Bujanić**, a mladi su glazbenici izveli djela starih majstora te nekoliko skladbi **Vatroslava Lisinskog** u izvedbi dječjeg zbora. Spomenimo još i izvedbu kantate **RADOST** koju je **Miroslav Magdalenić** napisao za ovu proslavu.

17. veljače — U dvorani »Istra« održan je vrlo zanimljiv koncert zbora i simfonijskog orkestra RTZ pod ravnanjem **Igora Gjadrova**. Kao solisti nastupili su **Elena Hristova**, **Nada Sirišević**, **Zvonimir Prelčec**, **Tomislav Neralić** i **Tonko Ninić**. Po prvi su put u Hrvatskoj izvedena dva djela istaknutih skladatelja **Bartoka** i **Orffa**, te TOKATA ZA ORGULJE hrvatskog autora **Franje Dugana** u orkestralnoj obradi **Vilima Markovića**. Izveden je tako VIOLINSKI KONCERT **Bele Bartoka** iz ranijeg skladateljeva opusa te scenska kantata TRIJUMF AFRODITE **Karla Orffa**. Zagrebačka publika pozdravila je izvođenje **Orffove** KANTATE s velikim oduševljenjem.

19. veljače — Izvedba IX SIMFONIJE **Ludwiga van Beethovena** uvijek je velik događaj za glazbenu publiku. Dvorana »Istra« bila je dvije večeri prepuna. U izvedbi su sudjelovali solisti **Tomislav Neralić**, **Marijana Radev**,

Ljiljana Molnar-Talaić i **Fritz Uhl**, te zbor RTZ koji je uvježbao **Igor Kuljević**. **Milan Horvat** sigurno je vodio cijelu izvedbu, no izvedba nije bila vrhunska — solisti nisu bili najudnženiji. Ipak, nakon zanosne himne »Budite zagrljeni milijuni...« i veličanstvene »Fuge« dvoranom se prolomio urnebesni aplauz.

20. veljače — Istovremeno s repri-zom IX Simfonije u dvorani »Istra«, u dvorani Povijesnog muzeja u Gornjem Gradu priređen je mali komorni koncert u kojem su nastupale **Tinka Muradori** na flauti i **Rajka Dobronić** na harfi. Zvukovi flaute i harfe djelovali su smirujuće ne samo u raspjevanim, lirskim staccima već i u onim razigranim, prpošnim, živahnim.

21. veljače — Ponovno su održane čak tri priredbe u našem gradu. U Muzeju grada muzicirali su altistica **Nada Puttar-Gold** i **Zagrebački kvartet**, u muzičkom salonu Studentskog centra pripremila je solističko veće mlada klaviristica **Tatjana Valić**, a u dvorani »Istra« Muzička je omladina prisustvovala izvedbi nekoliko fragmenta iz opera hrvatskih skladatelja. Nastupio je zbor i orkestar Hrvatskog narodnog kazališta pod ravnanjem **Nikše Bareze**.

25. veljače — Ime mladog slovenskog klaviriste **Acija Bertoncclja** već nam je dobro poznato i stoga je za njegov koncert, održan u dvorani HGZ, vladalo veliko zanimanje. Pred punom dvoranom **Bertoncelj** je svirao djela **Bacha**, **Beethovena**, **Chopina**, **Bravničara** i **Messiaena**, a zadovoljnoj publici odsvirao je i nekoliko dodataka.

27. veljače — Za svoje stalne posjetioce u Muzeju grada **Zagrebački kvartet** izveo je dva značajna djela komorne literature: PRVI KVARTET op. 59 **Ludwiga van Beethovena** i KVARTET u F-duru Antonina Dvoržaka.

28. veljače — Ovogodišnju sezonu počela je i Tribina muzičkih umjetnika Hrvatske. Na prvom koncertu nastupili su tenor **Josip Novosel** i klaviristica **Ljerka Pleslić-Bjelinski**. Na programu su bila djela starih majstora te djela naših skladatelja **Ivana Zajca** i **Brune Bjelinskog**.

Iste večeri održana je u Domu JNA izvedba **Donizzettijeve** opere LUCIA DI LAMERMOOR. Gostovali su talijanski umjetnici **Umberto Borso** i dirigent **Adolfo Vamozzo**. Luciju je pjevala **Nada Sirišević**, a nastupili su još i **Milivoj Belavić**, **Franjo Paulik** i **Duško Kukovec**. Najviše uspjeha imao je **Umberto Borsò**, stalni naš gost, koji je i ovaj put posebno oduševio.

4. ožujka — U dvorani Hrvatskog glazbenog zavoda nastupio je »**Trio di Trieste**«, jedan od najstarijih komornih ansambala koji u sastavu violina, violončelo i klavir djeluje u Evropi. Osnovao ga je violinist **Renato Zanetovich**, dok su mu kasnije pristupili klavirist **Dario De Rosa** i **Amedeo Baldovino**. Na programu koncerta bili su zastupljeni skladatelji **Haydn**, **Casella** i **Schubert**.

5. ožujka — **Trio di Trieste** nastupio je i u dvorani »Istra« uz orkestar Za-

grebačke Filharmonije, kojim je dirigirao **Igor Gjadrov**. Na programu bio je TROSTRUKI KONCERT ZA KLAVIR, VIOLINU I VIOLONČELO u C-duru **Ludwiga van Beethovena**, te DEVET NJEMAČKIH PLESOVA I I SIMFONIJA istog autora.

14. ožujka — U Hrvatskom glazbenom zavodu nastupio je izvršni mladi talijanski klavirist **Maurizio Pollini**. Svirajući djela **Schumanna** i **Chopina** mladi je solist oduševio prepunu dvoranu svojim prvim nastupom.

17. ožujka — U muzičkom salonu Studentskog centra predstavio nam se **Josef Molnar**, u svijetu već poznati harfist, kojem je ovo bio prvi posjet Zagrebu i našoj zemlji uopće. Muzicirajući zajedno s flautistom **Theom Tabakom**, Molnar nam je predstavio djela **Krumpholtza**, **Dusseka**, **Beethovena**, **Perrichettija**, **Andriessena**, **Grandjanyja Salzedaa** i **Molnara**, uz još nekoliko japanskih narodnih pjesama.

18. ožujka — Zagrebačka je publika s velikim oduševljenjem očekivala dolazak vrhunskog svjetskog violinista **Jehudi Menuhina** s njegovim orkestrom i pozdravila ga u dvorani HGZ popularnog **Mozartovog** KONCERTA s velikim aplauzom. No, interpretacija nije bila besprijekorna i očito je da je taj doista vrhunski umjetnik prošao svoj zenit. Kao dirigent festivalskog orkestra iz Batha Menuhin je još više razočarao. Odabrao je **Mozartovu** g-mol SIMFONIJU i **Brittenove** VARIJACIJE, kako bi zadovoljio širu publiku. Međutim, izvedba je jedva dosegla prosječan nivo.

19. ožujka — Ponovno je u Zagrebu koncertirao jedan strani violinist, svi-

rajući **Mozarta**. Bio je to **Jozef Suk**, poznati češki umjetnik. Osim **Mozartovog** VIOLINSKOG KONCERTA, na programu te večeri osobito je zanimljivo djelo bila skladba **KRIK** suvremenog zagrebačkog skladatelja **Stanka Horvata**, pisana za mezzosopran i orkestar. Dirigirao je **Nikša Bareza**.

22. ožujka — Studenti Muzičke akademije priredili su jučer uveče svoj drugi koncert u Muzičkom salonu Studentskog centra. Kompozicije **Bacha**, **Couperina**, **Rabauda**, **Poulenca**, **Dukasa** i **Pozaića** izvodili su studenti: **Margarita Levčeva**, **Stjepan Magdalenić**, **Tomislav Nikolić**, **Ružica Franulović**, **Branko Knežić**, **Ante Jelić**, **Vladimir Kovač** i **Albert Tijanić**, uz klavirsku pratnju stručnih suradnika **Valerije Mezdjić** i **Branka Sepčića**.

24. ožujka — Program nastupa Simfonijskog orkestra RTZ bio je večeras posebno zanimljiv i vrijedan pažnje. Slušali smo tri koncerta nastala u našem stoljeću: KONCERT ZA ORKESTAR suvremenog poljskog skladatelja **Witolda Lutoslawskog**, II KONCERT ZA KLAVIR I ORKESTAR **Sergeja Prokofjeva** i KONCERT ZA 3 ORKESTRA suvremenog hrvatskog autora **Zlatka Pičernika**, koji je bio izveden po prvi put. Orkestrom RTZ ravnao je **Anton Nanut**, gost iz Dubrovnika, a solist večeri naš istaknuti klavirist **Stjepan Rađić**.

25. ožujka — Koncert talijanskog tenora **Giuseppa di Stefana** bio je senzacija za zagrebačku publiku koja je ispunila veliku i malu dvoranu HGZ. To je sasvim razumljivo i opravdano jer di Stefano je, bez sumnje, jedan od najvećih interpretata talijanskog belcanta. Za glasoviroem ga je pratio Au-

strijanac **Rudolf Bibl**. Di Stefano je oduševio Zagrepčane, iako možemo samo požaliti što nije stigao u Zagreb prije nekoliko godina dok je još bio u punoj formi. Slušali smo, između ostalog, pjesme **Bellinija**, **Bizeta** i **Berliozaa**, nekoliko opernih arija te tri sicilijanske narodne pjesme.

27. ožujka — Dvorana koncertnog studija »Istra« večeras je bila ispunjena do posljednjeg mjesta. Posebno zanimanje za koncert **Beethovenovih** djela treba pripisati i gostovanju dvojice umjetnika: **Paula Baumgartnera**, klavirista iz Švicarske, i **Volкера Wangenheima**, dirigenta iz SR Njemačke.

Predstavljeni su nam popularni IV KLAVIRSKI KONCERT te uvertira **CORIOLAN** i VII SIMFONIJA. Zagrebačka je filharmonija cijeli koncert izvela izvrsno, pod veoma sigurnim vodstvom poznatog dirigenta.

28. ožujka — U dvorani HGZ nastupio je gudački kvartet **Melos** iz Stuttgarta, u svakom pogledu mladi ansambl. Ovaj izvršni ansambl nastupio je, na žalost, pred više nego polupraznom dvoranom s dva kapitalna djela: **Beethovenovim** KVARTETOM op. 59 i **IKVARTETOM** **Johannesa Brahmsea**. Izveli su i zanimljivo djelo suvremenog talijanskog skladatelja **Malipiera**.

31. ožujka — Glazbeni tjedan počeo je danas svečanim koncertom u dvorani »Istra« u povodu 150-godišnjice rođenja **Vatroslava Lisinskog**. Bio je to izuzetan događaj u našem glazbenom životu: koncertna izvedba opere **LJUBAV I ZLOBA**, u kojoj su sudjelovali solisti: **Nada Sirošević**, **Ljubomir Strgačić**, **Zvonimir Prelec**, **Vladimir Ružđak**, **Duško Kukovec** i **Slaven Smoldaka**. Ravnao je **Boris Papadopulo**.

PRIKAZI

Miroslav Magdalenić: Osnove tonskog sloga

Nedavno je u izdanju **Školske knjige** izašlo kapitalno djelo na području naše stručne glazbene literature: »**Osnove tonskog sloga**« (prvi dio 1968, drugi 1969.). Autor je **Miroslav Magdalenić**, dugogodišnji iskusni pedagog, skladatelj i folklorist. Tko god poznaje njegov uspješni rad na ova tri područja, priznat će da je on bio zaista pozvan za taj posao. Po prvi puta kod nas povezana su (teoretski i praktično) dva »klasična« predmeta: harmonija i kontrapunkt (te imitacija, kanon i fuga) u jedinstvenu cjelinu; »Osnove tonskog sloga.« Prednost ovakvog jedinstvenog tretiranja predmeta za učenike glazbenih škola velika je, jer im omogućuje povezivanje različitih disciplina koje su se do sada poučavale odvojeno. Pisac knjige taj je zadatak riješio spretno.

U prvoj knjizi obrađena je dijatoničnost (od XVI do početka XX st.) s dijatonskom modulacijom, zaostajalicama i prohodima, te akordičkom figuracijom. Nakon osnovne (dijatonske) harmonije autor tumači imitaciju, kanon i invenciju (motet i madrigal donio je, informativno, već ranije). Već u prvom dijelu priručnika pri obradi kontrapunktskih vrsta, pokazuje se velik napredak prema dosadašnjim udžbenicima u bogatoj primjeni svih vrsta mjera. Uz to autor donosi više načina izrade instrumentalnog floridusa (predviđenog za određene instrumente) na osnovi narodnih popijevaka, što svakako razvija stvaralačke sposobnosti učenika, upućujući ga na praktično upoznavanje orkestra. Uz primjer br. 97 poglavlja »Najstariji oblici dvoglasja« dobro bi došao i primjer organuma (u paralelnim kvartama) sačuvan u Baškoj na otoku Krku (himan: Slava čast), koji je svakako jedan od najstarijih sačuvanih oblika dvoglasnog pjevanja kod nas.

U drugoj knjizi obrađena je alteracija, kromatika i modulacija u udaljene tonalitete, šesterozvuk, sedmerozvuk te cijelostepeni i kvartni savzuci. Harmonijski sistem je razrađen do krajnjih konsekvencija (raspada tonaliteta i pojave dodekafonije). Priručnik obiluje izvršnim primjerima iz glazbene literature (folklor i umjetničke glazbe svih razdoblja) koji zorno osvjetljaju izloženo gradivo. Primjeri su znalački i sustavno odabrani i svjedoče o velikoj erudiciji autora i budnom praćenju suvremenoga glazbenog izraza. I sami autorovi harmonijski i kontrapunktski primjeri izvršno su i vrlo muzikalno izrađeni (osim nekih primjera iz poglavlja Enharmonijske modulacije, gdje bi se mogla izraditi sopranova linija melodijski ljepše). Osobito pažnjom obradio je **Magdalenić** stare načine i modalnu harmoniju, a posebno njihovu primjenu u folklornom izrazu. Po prvi puta kod nas iscrpno je prikazano bogatstvo modalnog izraza ilustrirano primjerima iz korala, folklor i umjetničke glazbe. Možda je kod harmonizacije korala trebalo donijeti koji primjer korala obrađenog na suvremeni način (kako to rade **M. Dupré**, **H. Schröder**, **F. Peeters** i drugi), jer je novi stil i na tom području ostavio traga.

Uz ove male opaske, koje ne žele biti zamjerke, o priručniku »Osnove tonskog sloga« može se govoriti samo u superlativu. To je uistinu za naše glazbene prilike djelo, koje predstavlja prekretnicu u razvoju naše stručne teoretske glazbene literature. Da bismo ga mogli pravo vrednovati, treba pogledati dosadašnje priručnike harmonije i kontrapunkta (**Lhotka**, **Odak**, **Lučić**, **Tajčević**, **Živković**, **Grgošević**, **Kazić** i drugi), prema kojima **Magdalenićeve** »Osnove tonskog sloga« predstavljaju novi kvalitet. Na ovom vrijednom djelu, koje predstavlja pionirski poduhvat kod nas i veliki doprinos našoj glazbenoj kulturi, upućujemo autoru **Miroslavu Magdaleniću** najsrdačnije čestitke.

M. L.